

Bot és gitár

A két testvér, Rick és Dávid
(Kern András és Lukács Sándor)

(Koncz Zsuzsa felvételei)

Dumber Street 717. Valahol Amerikában. Amerikai átlagpolgár átlaglakása. Ozzie és Harriett (a két szerepet Mádi Szabó Gábor és Tábori Nóra játssza) átlagházaspár. Szókincsük a kávé, a frigidaire-ben őrzött torta és sör, a tévéműsor meg az autó körül forog. Szinte előregyártottak a mondatok, az érzések, a kapcsolatok. Az előregyártott jövő minden pillanatát fényképezi a kisebbik fiú, Rick (Kern András).

S most ebben a házban valami szabálytalan, megengedhetetlen dolog történt. Kitarul az ajtó és egy őrmester (Fonyó József) mint egy kartotékot, úgy húzza magával a család idősebbik fiát, Dávidot (Lukács Sándor). A fiún katona ruha, látszólag egészséges. Csak épp a szemét takarja fekete üveg, csak a kezében tart egy fehér botot. A család szemefénye vakon tért meg a háborúból. És mindannyiuk életének folyója kilép az előregyártott mederből.

— Dávid Rabe a Bot és gitár szerzője harmincas éveiben jár — mondja Kapás Dezső rendező. — Volt kint a vietnami háborúban. A dráma 1968-ban

játszódik, 1971-ben mutatták be az Off-Broadway-n. A világhírű lengyel származású színházi szakember, Joseph Papp volt a producer; s még egy érdekes vonatkozás, Andrzej Wajda rendezte vendégként Moszkvában a Szovremennyik Színházban. A történetben számomra az az izgalmas, hogy nem arról beszél az író, hogyan nő szakadék a hazatért fiú és a család között, de szinte szemünk láttára szerveződik meg egy belső csatátér. A történet egyszerre valódi és valószínűtlen. Dávid képzeletvilága és szuggesztivitása olyan erős, hogy nemcsak ő látja és látatja a nézővel a szeretett vietnami lányt, de mások számára is megjeleníti, beszélni tudnak vele. Érdekes szembesítése a darab a különböző belső élményvilágoknak. Dávid a vak, magabamélyedve képes átlátni az egész életet, az apa viszont vakként bizonytalanodik el. Az üldözési mániás különös törvényű pánikot szül. A család addig fél Dávidtól, míg fel nem ébred bennük a bántani akarás.

Ozzieről, az apáról Mádi Szabó Gábor beszél:

— Az apa szerepe egy teljes elbizonytalanodás lelki és külső megjele-

nítése — mondja. — Tempós beszéd, biztos mozdulatok jellemzik, hogy aztán kapkodni kezdjen, idegességében, túlfűtöttségében, az eseményeket túlméretezve azonos súlyon a fiú vízióival, kétségbeesetten próbálja „bizonyítani” önmaga jogosságát, a „szerezvényeivel”, a bútorokkal őt igazoló világával, hogy aztán szinte szerepet cseréljen a fiúval.

— Nagyon különleges énváltás ez apa és fiú közt —, veszi át a szót Lukács Sándor. — Dávid épp amiatt a két ember miatt tér vissza, akiktől később megőrül. Sebzett, magánykérésű, lelkét teljesen széttroncsolta a sebesülése, és mégis — s ezt kell eljatszanom —, tartása van. Nem vádaskodó, nem önsajnáltozó; sőt, be akarja kapcsolni a családot a maga élményvilágába. Olyan nagy belső élete és fantáziája van, hogy úgy érzem, Dávid valójában lát és láttat.

A krimiszerűen érdekes darabban peregnék tovább a család életének filmkockái, egyre halkabban segítségért Dávid botja, egyre fenyegetőbben harsog Rick gitárja... Premier: február 1.

N. J.

David levetette a napszemüvegét (Kern András, Tábori Nóra, Lukács Sándor és Mádi Szabó Gábor)

